

केही नेपाल कानूनलाई संशोधन तथा खारेज गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न
बनेको विधेयक

प्रस्तावना : प्रचलित कानूनमा रहेको राजतन्त्रको सन्दर्भ अन्त्य गरी गणतान्त्रिक व्यवस्थाको सन्दर्भ कायम गर्न, सर्वोच्च अदालतबाट अमान्य र बदर घोषित भएका कानूनलाई संशोधन तथा खारेज गर्न तथा हाल प्रचलनमा नरहेका र भविष्यमा पनि कार्यान्वयनमा नआउने विभिन्न कानूनहरु खारेज गर्नको लागि केही नेपाल कानूनलाई संशोधन तथा खारेज गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ८३ बमोजिम व्यवस्थापिका संसद्को हैसियतमा संविधान सभाले यो ऐन बनाएकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम “केही नेपाल कानून संशोधन तथा खारेज गर्ने ऐन, २०७२” रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. मुलुकी ऐनमा संशोधन : मुलुकी ऐनको,-

(१) ज्यान सम्बन्धी महलको ६ नम्बरको,-

(क) दफा ३ भिकिएको छ ।

(ख) दफा ४ मा रहेका “रक्षा शिक्षा गर्ने बाहेक अरु” भन्ने शब्दहरु भिकिएका छन् ।

(२) इलाज गर्नेको महलको ६ नम्बरमा रहेका “नेल ठोकी खोर वा कारागारमा राखी” भन्ने शब्दहरु भिकिएका छन् ।

(३) विहावरीको महलको २ नम्बरमा रहेका “संरक्षकको मञ्जुरी भए अठार वर्ष र संरक्षकको मञ्जुरी नभए” भन्ने शब्दहरु भिकी सोही नम्बरको दफा ९ मा रहेका “अठार वर्ष” भन्ने शब्दहरुको सट्टा “बीस वर्ष” भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

३. राहदानी ऐन, २०२४ मा संशोधन: राहदानी ऐन, २०२४ को दफा ४ को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको (१) र (२) मा रहेका “वा नदेखाई” भन्ने शब्दहरु भिकिएका छन् ।

४. नेपाली पानी जहाज (प्रमाणपत्र र रोजनामचा) ऐन, २०२७ मा संशोधन : नेपाली पानी जहाज (प्रमाणपत्र र रोजनामचा) ऐन, २०२७ को ठाउँ ठाउँमा रहेको “शाही” भन्ने शब्द भिकिएको छ ।

५. पानी जहाज दर्ता ऐन, २०२७ मा संशोधन : पानी जहाज दर्ता ऐन, २०२७ को ठाउँ ठाउँमा रहेको “शाही” भन्ने शब्द भिकिएको छ ।
६. सामाजिक व्यवहार (सुधार) ऐन, २०३३ मा संशोधन: सामाजिक व्यवहार (सुधार) ऐन, २०३३ को दफा २० को उपदफा (३) भिकिएको छ ।
७. गुठी संस्थान ऐन, २०३३ मा संशोधन : गुठी संस्थान ऐन, २०३३ को,-
(१) दफा २५ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) भिकिएको छ ।
(२) दफा ३६ खारेज गरिएको छ ।
८. अपाङ्ग संरक्षण तथा कल्याण ऐन, २०३९ मा संशोधन: अपाङ्ग संरक्षण तथा कल्याण ऐन, २०३९ को दफा १६ को उपदफा (२) भिकिएको छ ।
९. अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६ मा संशोधन: अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६ को दफा २ को उपदफा २.१.४ मा रहेका “श्री ५ वा” भन्ने शब्दहरु भिकिएका छन् ।
१०. बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०४८ मा संशोधन : बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ७ को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा रहेका “हप्काएको वा सामान्य पिटाई गरेकोमा” भन्ने शब्दहरुको सट्टा “हप्काएकोमा” भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।
११. पुनरावेदन तथा जिल्ला अदालतका न्यायाधीशहरुको पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाका अन्य शर्त सम्बन्धी ऐन, २०४८ मा संशोधन : पुनरावेदन तथा जिल्ला अदालतका न्यायाधीशहरुको पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाका अन्य शर्त सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा २१ को उपदफा (२) र (३) भिकिएका छन् ।
१२. निजीकरण ऐन, २०५० मा संशोधन : निजीकरण ऐन, २०५० को दफा १४ को उपदफा (४) मा रहेका “निःशुल्क वा” भन्ने शब्दहरु भिकिएका छन् ।
१३. व्यवस्थापिका-संसदका महासचिव तथा सचिवको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०५५ मा संशोधन : व्यवस्थापिका-संसदका महासचिव तथा सचिवको पारिश्रमिक,

सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०५५ को दफा १७ को उपदफा (६) को सट्टा देहायको उपदफा (६) राखिएको छः-

“(६) महिला महासचिव र महिला सचिव गर्भवती भएमा निजहरुले सुत्केरीको अघिपछि गरी प्रत्येक पटक साठी दिन प्रसूति बिदा पाउनेछन्।”

१४. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ मा संशोधन : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को,-

(१) दफा १० को उपदफा (५) भिकिएको छ ।

(२) दफा १७ को उपदफा (१०) भिकिएको छ ।

१५. प्रचलित कानूनमा संशोधन: नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० बाहेक अन्य नेपाल कानूनमा रहेको “अधिराज्य” भन्ने शब्द भिकिएको छ ।

१६. खारेजी: देहायका कानूनहरु खारेज गरिएका छन् :-

(क) संसदका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०५२ को दफा २५

(ख) सैनिक ऐन, २०६३ को दफा ७५

(ग) राष्ट्र सेवकहरुको (भ्रष्टाचार निवारण) नियम, २०१५

(घ) गोरखापत्र छपाखानाको कार्यविधि नियमहरु, २०१५

(ङ) गबाही सेस्ता सम्बन्धी नियम, २०१५

(च) माल अड्डा मार्फत रुपैयाँ भुक्तानी दिने र धरौटी राख्ने नियमहरु, २०१७

(छ) कुमारी चोक हिसाब जाँच नियमहरु, २०१८

(ज) घरेलु ग्रामीण र साना उद्योग (ऋण र लगानी) नियमहरु, २०१८

(झ) मध्येश तराईका जग्गा जमिनको लगत सुरक्षित राख्ने नियमहरु, २०१९

- (ज) पाटन औद्योगिक क्षेत्र (सेड वितरण) नियमहरु, २०१९
- (ट) कर्मचारी सञ्चय कोषको परिचयपत्र दिने नियम, २०२०
- (ठ) कर्मचारी सञ्चय कोष (परिचयपत्र) नियमहरु, २०२०
- (ड) कर्मचारी सञ्चय कोष कट्टी गर्ने तरिका बारे नियमहरु, २०२०
- (ढ) सवाल र खड्ग निशाना (संशोधन र खारेज गर्ने) नियमहरु, २०२०
- (ण) सापटी (कर्जी) बारेको सवाल सनद, आदेश खारेज गर्ने नियमहरु, २०२०
- (त) घरेलु ग्रामीण र साना उद्योग (हायर पर्चेज) नियमहरु, २०२०
- (थ) फरेष्ट इन्जिनियरिङ्ग नियमहरु, २०२०
- (द) कर्मचारीलाई सापटी दिने नियमहरु, २०२०
- (ध) दुध खाने बालक (पालन पोषण व्यवस्था) नियमहरु, २०२०
- (न) ठेक स्थितिका जग्गामा खोलो पैहो नदीकाट बालुबुर्ज मिन्हा दिने र बढेको बढ दर्ता गर्ने नियमहरु, २०२१
- (प) प्राथमिक पाठशालाका कर्मचारीहरुको तलब मसलन्द इत्यादि दिने र खर्च लेख्ने नियमहरु, २०२१
- (फ) केही नियमहरु खारेज गर्ने नियमहरु, २०२१
- (ब) पाटन औद्योगिक क्षेत्र ऋण व्यवस्था नियमहरु, २०२२

- (भ) काठमाडौं गोश्वारा भंसारको नाउको सवाल खारेज गर्ने नियम, २०२३
- (म) भूमि प्रशासन नियमहरू, २०२४
- (य) घर जग्गा वहाल कर नियमावली, २०२४
- (र) न्याय सेवा आयोग (कार्यविधि) नियम, २०२७
- (ल) टिकापुर विकास समिति नियमावली, २०२८
- (व) आन्तरिक प्रशासन दिग्दर्शन नियमहरू, २०२८
- (श) राष्ट्रिय शिक्षा समिति नियमहरू, २०२९
- (ष) नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान नियमहरू, २०३१
- (स) नगर निर्माण योजना कार्यान्वयन नियमावली, २०३२
- (ह) नागार्जुन वन प्रवेश तथा वन पैदावार बिक्री वितरण नियमावली, २०३२
- (क्ष) बैरङ्गा हुलाक नियमावली, २०३४
- (त्र) केही नियमहरू खारेज गर्ने नियमहरू, २०३४
- (ज्ञ) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालय सञ्चालन सम्बन्धी नियमावली, २०३९
- (कक) व्यवस्थापन परिषद् नियमावली, २०४१
- (कख) प्राज्ञ सभा नियमावली, २०४१
- (कग) प्राज्ञ प्रतिष्ठान सेवा आयोग नियमावली, २०४१
- (कघ) संसदको संयुक्त बैठक र संयुक्त समितिको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०४८
- (कङ) धितोपत्र कारोबार नियमावली, २०५०
- (कच) नेपाल संसद सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५०
- (कछ) मतदाता परिचयपत्र सम्बन्धी नियमावली, २०५३

- (कज) मदिरा नियन्त्रण (सेवा दस्तुर) कोष नियमावली, २०५४
- (कझ) राष्ट्रियसभा नियमावली, २०५५
- (कञ) न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ को नियम २३
- (कट) सार्वजनिक सुरक्षा नियम २०५८ खारेज गर्ने नियमावली, २०५८
- (कठ) विमानस्थल दस्तुर नियमावली, २०३८ खारेज गर्ने नियमावली, २०६७ ।

१७. रूपान्तर : प्रचलित कानूनमा रहेका “स्थानीय पञ्चायत” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “स्थानीय निकाय” भन्ने शब्दहरू राखी रूपान्तर गरिएको छ ।

प्रमाणीकरण मिति : २०७२/६/१४